

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-534-1-57>

**INTERNATIONAL INSTITUTIONS:
IN ACTION OR DYSFUNCTION**

МІЖНАРОДНІ ІНСТИТУЦІЇ: БЕЗДІЄВІСТЬ ЧИ ДИСФУНКЦІЯ

Versetti E. O.

*Postgraduate student at the Department
of Political Science and Public
Administration
Uzhhorod National University
Uzhhorod, Ukraine*

Версетті Е. О.

*аспірант кафедри політології
та публічного управління
Ужгородський національний
університет
м. Ужгород, Україна*

Недідздатність міжнародних інституцій впливати на геополітичні чи то етнополітичні процеси. Саме рамках теорій політичного реалізму, чи то неореалізму дисфункція та відсутність суб'єктності по-відношенню до політичних процесів на міжнародній арені є перманентною характерною ознакою міжнародних інституцій. Тобто іншими словами: це не стан кризи, а це перманентний стан міжнародних інститутів на міжнародній системі. Цим загострюється проблематика міжнародних інституцій, адже говорить про перманентність її нездатності впливати на процеси по типу “гібридної агресії”, розширення сфер впливу гегемоном, втручання в політичну чи-то етнополітичну сутність певного об'єкта.

Якщо ж теорія неореалізму Джона Машмайера пояснює це явище, то вже варто спробувати застосовуючи сам концепт розуміння ролі цих інституцій на міжнародній арені. Таким чином дійдемо до тези про те, що існує в якості причини та пояснення їх неефективності – конфлікт: між фактичною роллю та функціями в міжнародній системі (репрезентувати та юридично закріплювати волю гегемона, досягнутого ним стану речей на міжнародній арені) та юридично закріпленими в законодавством нормами цих самих інституцій, з яких випливають протилежні функції із несумісними по суперечності із вищедоведенною роллю міжнародних інституцій. “Політика – це коли той хто формує законодавчу базу й примушує всіх до виконання їх норм” [6, с. 20]. Так підписав Джон Машрайер у своїй праці “Велика делюзія: ліберальні мрії та міжнародні реалії”.

Таким чином доведено щойно нами, що сама сутність міжнародних інституцій суперечить ефективності при нинішній міжнародній системі, чи то активності основних політичних акторів.

Тому в даному випадку постає лише питання чи це перманентний стан, в якому відтепер до наступного перерозподілу сфер впливу у світі перебуватимуть міжнародні інституції та світ, чи все-таки тимчасова криза вирішення якої полягає саме в реформуванні, що в свою чергу доволі сумнівно адже застосовуючи той самий підхід неореалізму не законодавча основа являється базисом та первинним у регуляції ефективності міжнародних інституцій. Фактором, який впливає на це є сам рівень домінування гегемону у світі: міжнародні інституції в такому розумінні політичного реалізму є просто інструментом легалізації політичної волі гегемону та похідних від цього факторів, які в свою чергу і можуть порушувати ті саме міжнародне право, й статuti міжнародних інституцій – звідки й з'являється конфлікт між фактичною функцією міжнародних інституцій в структурі міжнародної спільноти та законодавчо за нею закріпленою. “Вони можуть вірити до прикладу, що що вони віднайшли істину віру, чи то політичну ідеологію і вони продовжують здійснювати хрестові походи, щоб поширювати сліди своїй ідей на інші суспільства” [6, с. 21].

Політичний ідеалісти по-суті автори та засновники нинішніх міжнародних інституцій (керувались теоретичною надбудовою саме Вудро Вільсона) сприяють поширенню однієї з політичних ідеологій. XX століття – було як відомо століттям міжнароднодна система якої характеризувалась “холодною війною” між двома таборами. Так ось одна з цих політичних ідеологій продовжила своє поширення по всьому геополітичному просторі, а самі міжнародні інституції застосовувались з метою нав'язання об'ктам політичних режимів, які сприяли поширенню цих ідеологій. Приклади: бездіяльність або ж сприяння міжнародними інституціями експансії в Тайвань та військової інтервенції в Ірак. Таким чином відобрається необ'єктивність міжнародних інституцій та наявність там “геополітичного сліду” у виді інтересів США.

Вище було розглянуто системну проблематику неефективності міжнародних інституцій. Якщо перейти до ситуативних прецедентів та факторів, які заважають міжнародним інституціям діяти ефективно в цьому напрямку, то це є сама специфіка етнополітичних конфліктів та дестабілізаційний процесів, зокрема етнополітичного тиску. Як відомо з базових знань політичної науки (загальновідома інформація із підручників), те що етнічні конфлікти неможливо вирішити до кінця,

такі конфлікти лише міняють фазу на латентну, зберігаючи певні передумови для повторної дестабілізації.

Прикладом неефективності міжнародних інституцій чи то організацій у вирішенні конфліктів можемо простежити в низці випадках, які пропонуємо наразі розглянути та проаналізувати: Сирія (фактичну “крапку” у війні поставили на міжнародні інституції ООН, чи організації вроді ОБСЄ, а нанесення військової поразки однієї із сторін, тобто геополітичні актори “вирішили питання”, Молдова (вдалось лише заморозити конфлікт етнополітичний тиск та ситуативні дестабілізаційні епізоди відбуваються ще досі як і знаходження там озброєних військових росіян), Україна (міжнародні інституції в даному випадку ніяким чином не сприяли виводу військ всрфії з території суверенної Європейської держави – України, ба навіть непослідовна політика демократської партії не сприяла цьому), Азербайджан (Саме активність регіонального гегемону Туреччини пов’язують із завершення гострої фази конфлікту, далеко не міжнародні інституції).

Тобто – далеко не міжнародні інституції є суб’єктом, тоді чим з точки зору політичного процесу можуть будти міжнародності інституції на міжнародній арені ? Індикатором. Ситуативна ефективність міжнародних інституцій може вказувати на динаміку домінування гегемону на міжнародній арені, це може бути ндикатором тих відправних точок – коли гегемону кидають виклик. На приклад: нездатність зупинити чи то первентивно скасувати вторгнення в Україну міжнародними інституціями говорить, що геополітично росія та Китай кидають виклик США на геополітичній арені.

Висновки.

- фактична функція міжнародних інституцій юридичне закріплення домінування гегемону на міжнародній арені;
- конфлікт між юридичним базисом міжнародних інституцій та їх фактичною роллю є причиною неефективності в контексті стабілізації світу;
- держави-суб’єкти в нинішній міжнародній системі виступають основними арбітражами конфліктів, зокрема в етнополітиці;
- геополітика виходячи із вищевиедненого є суб’єктною до етнополітики;
- неефективність міжнародних інституцій несе перманентний характер;
- підхід політичного ідеалізму не здатний пояснити та теоретично відобразити фактичні процеси на міжнародній арені.

Література:

1. Асланов С. Етнополітична стабільність у етнополітичній системі. *Актуальні проблеми політики*. 2015. Вип. 55. С. 116-123.
2. Бжезінський З. Велика Шахівниця: Лілея-НВ, Львів, 2000. 236 с.
3. Герасіна Л. М. Історико-політична еволюція міжнародних систем: сутність, закономірності, типи. *Збірник наукових праць. "Вісник НЮУ імені Ярослава Мудрого. №2*. 2016. с. 80 – 94.
4. Договір про всеосяжне стратегічне партнерство між рф та КНДР. URL: <http://publication.pravo.gov.ru/document/0001202411090007> (дата звернення: 23.02.2025)
5. Коцур В.В. Вплив російського чинника на етнонаціональні процеси в Україні в 1990-х рр. *Наукові записки, ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України*. Київ, 2017. Вип. 5 (91). С. 368–381.
6. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 серпня 2021 року «Про запровадження національної системи стійкості». URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4792021-40181> (дата звернення 23.02.2025)
7. Статут Організації Об'єднаних Націй. URL: https://unic.un.org/aroundworld/unics/common/documents/publications/unc_harter/UN%20Charter_Ukrainian.pdf (дата звернення 22.02.2025)
8. The Great Dellusion: Liberal dreams against international reality. URL: <http://www.sackett.net/MearsheimerGreatDelusion.pdf> (дата звернення 23.02.2025)
9. Явір В.А. Формування етнонаціональної стійкості в умовах російсько-української війни. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 201–205.
10. Hoffman F. Conflict in the 21 century: rise of Hybrid War. *Potomac Institute for Policy Studies*. Arlington Virginia, 2007. 72 p.